

Čarolija glasa u muzeju grada Zagreba

Tekst: Mr. sc. Maja Šojat-Bikić

Prvi glas hrvatske zabavne glazbe

Na nesigurnoj splavi, u moru lakih nota, održao se više od pola stoljeća. Izdržavši sva ratna i poratna iskušenja zabavne glazbe, vinuo se od barskoga i krugovalnoga pjevača u visoko društvo vedrih nota. Od dežurnoga školskoga čitača na književnim sastancima razvio se u rodonačelnika interpretacije savršenoga izgovora i promicatelja melodioznosti hrvatskoga jezika.

I spjevao je ili sam ispisao najljepše stranice hrvatske šlagerske pjesmarice i snimio čitav salon ploča. Refrenom pjesme "Ta tvoja ruka mala" generacije mladića davale su znakove zvižducima ispod djevojačkih prozora. "Samo jednom se ljubi" već pedeset godina grije nadu u mogućnost one jedne, jedine, životne ljubavi, a "Srce, laku noć" desetljećima je naviještao "fajrunt" na plesnjacima i pozivao na posljednji ples sva zaljubljenih srca. Uz "Sedamnaest ti je godina tek" slale su se čestitke dragim sekama iz radijskih emisija po željama, a "Mala djevojčica" poželjela je auto i najavila godine u kojima se više neće zadovoljiti jabukama i narančama.

S pjesmom bolje sutrašnjice, "Morgen", osvojio je žudene prostore slobode i sam vrh - Zlatnu ploču Polydora, postao pjevač sezone na valovima kultne postaje za lansiranje melodija - Radio Luxembourgu, projurio svijetom i nastupio u najpoznatijoj TV-reviji s one strane oceana - Perry Como Showu. Pjevao je svugdje i za sva-

IVO ROBIĆ

Zlatna ploča Polydora 1960

koga i umio odjednom ganuti nekoliko tisuća iseljenika darujući im na kraju koncerta "Lijepu Janju" ili "Kad bi ove ruže male".

Zaljubljenik u more, Kvarner, Opatiju, dobri naš kaj i beli Zagreb grad, nikad nije poželio drugu domovinu, jer glazba i tako ne poznaje granice. Kao hrvatsko-njemački Schlagerstar i danas ulazi u sve

kompilacije iz šlagerskih fonoarhiva. Prvi džentlmen hrvatske zabavne glazbe, redovit gost na svim domaćim festivalima, nikada u prijeporu, pjevao je sve što bi mu ponudili. U njegovoj su se interpretaciji Golubovi vinuli visoko i još uvijek kruže nad Zagrebom, a svi koji vole ovaj grad, slušajući Ivo Robića, shvate ili se podsjetite zbog čega ga vole.

Studijska izložba u počast glasu

U Muzeju grada Zagreba otvorena je 4. lipnja 2007. velika studijska izložba posvećena velikanu naše zabavne glazbe, pjevaču i skladatelju Ivi Robiću (Garešnica, 29. siječnja 1923. - Rijeka, 9. ožujka 2000.). Izložbu prati opsežan dvojezični katalog (hrvatsko/njemački) iz pera više autora (Vesna Leiner, mr. sc. Maja Šojat-Bikić, Veljko Lipovšćak, Siniša Škarica, Stjepan Mihaljinac, Boris Mašić i dr. sc. Amir Muzur), u kojem su objavljena istraživanja vezana uz život i stvaralaštvo Ive Robića te prikazan povijesni razvoj hrvatske zabavne glazbe od 1920. do 1960. Prilozi sadrže popis djela i festivalskih nastupa, popis zvučnih zapisa Ive Robića, kazalo pjesama, filmografiju, popis nagrada i istražene literature te nosač zvuka s najvećim Robićevim uspjesima, koji je posebno za ovu izložbu izdala HNZZ Croatia Records. Zbog velikog interesa publike izložba će ostati otvorena do kraja listopada, a sljedeće godine gostuje u Opatiji, Krapini, Mariboru,...

Povijest Ive Robića - povijest hrvatske zabavne glazbe

Robić je ostavio neizbrisiv trag u hrvatskoj zabavnoj glazbi i pop-kulturi druge polovine 20. stoljeća, ostvario nenadmašen diskografski opus i senzacionalnu međunarodnu karijeru. Može se mirne duše reći kako je povijest Ive Robića gotovo starija od povijesti hrvatske zabavne glazbe, a seže u davnu 1943. godinu, kada nastupa u zagrebačkom baru Grill Room i počinje "uživati" pjevati na radiju. Robić je veteran svih naših festivala (sa 150 festivalskih izvedaba na 88 festivalskih priredaba), od prvog zagrebačkog festivala 1953. pa sve do krapinskog festivala 1998. te priznati skladatelj i danas popularnih pjesama, koje predstavljaju antologijske stranice hrvatske zabavnoglazbene pjesmarice (Srce, laku noć, 1954., Samo jednom se ljubi, 1957., Moje plavo more, 1961., Moja kala, 1963., Gitare, 1964., Mužikaši, 1966. i dr.). Niz skladbi posvetio je voljenom Zagrebu: Noć u mome gradu (1972.), Pozdrav Zagrebu (1975.), Beli Zagreb (1976.), Zagrebu (1979.) te Oko starog Gradec brijega (1994.)

Na našem prvom festivalu - Natječaju za najbolje plesne melodije, održanom u Zagrebu 6. prosinca 1953. godine, Robić je s Rajkom Vali izveo sve festivalske kompozicije. Zagrebački festival imao je veliku ulogu u širenju i populariziranju domaćih melodija. Bio je to izvor iz kojega je potekla rijeka domaćih festivala, a Zagreb 59 je uz Opatiju 58 označio početak tzv. "zlatne ere domaće zabavne muzike". Udruženje kompozitora lake muzike Hrvatske izdalo je notnu knjižicu Zagreb 59 kao prvi album edicije Zabavne melodije. Sve do 1970. godine Robić je samo jedanput izostao s festivala (1963.). Njegove su najuspješnije godine 1960. s pjesmom Meštrovitac zdenac Vilibalda Čakleca (I. nagrada publike), 1964. s kompozicijom Branka Mihaljevića Golubovi (I. nagrada žirija, II. nagrada publike) te 1965. s melodijom Marija Bogliunija Zbog čega te volim (I. nagrada publike). Sve tri pjesme posvećene su gradu Zagrebu.

Vodeći europski Schlagerstar šezdesetih

Godine 1955. Ivo Robić je prvi put otišao na Zapad, u bavorski ladanjski gradić Hof an der Saale. Poznata praška diskografska tvrtka Supraphon odabrala ga je za snimanje ploča s američkim i češkim naslovima na engleskom jeziku. Sljedećih nekoliko godina (1956.-1959., 1963.-1965.) bit će stalni gost ove ugledne tvrtke i snimiti 55 popularnih skladbi čehoslovačkog i međunarodnog repertoara, uz pratnju poznatih orkestara Karela Vlacha, Dalibora Brázde i Jaroslava Echnera, Plesnoga orkestra Radio Bratislave pod ravnanjem Pavola Polanskog, te Plesnoga orkestra Čehoslovačkoga radija i dirigenta Karela Krautgartnera. No, tek će poziv na probno snimanje za hamburški Polydor, prestižnu etiketu popularne glazbe vodeće njemačke diskografske kuće Deutsche Grammophon, krajem 1958. godine, označiti početak puta do svjetske slave. Već 4. veljače 1959. snimio je Mor-

gen švicarskog skladatelja i tekstopisca Petera Moessera. Morgen u aranžmanu Berta Kaempferta i uz pratnju njegova orkestra Songmasters objavila je i američka tvrtka Laurie Records. Ploča je u rekordnom roku prodana u Americi u više od pola milijuna primjeraka i, neočekivano, 31. kolovoza 1959. Morgen se našao na Billboardovoj ljestvici 40 najpopularnijih hitova (Billboard Chart Top 40). Na njoj se zadržao punih 11 tjedana popevši se do 13. mjesta i ostavivši za sobom i takva imena kao što su Frank Sinatra, Nat King Cole, Paul Anka, Dean Martin i drugi. Tako je Ivo Robić postao prvi pjevač u povijesti koji je pjevajući na njemačkom jeziku dospio na američku ljestvicu popularnosti.

Morgen je Robiću otvorio sva vrata i osigurao nastup u najgledanijoj američkoj TV-reviziji Perry Como Show. Tek nakon velikog američkog uspjeha Morgen je osvojio i Njemačku i zaposleo visoke pozicije na top-listama. U nepunih godinu dana prodan je u milijun primjeraka, a Ivo Robić, njegov njemački producent i dirigent Bert Kaempfert te skladatelj Peter Moesser, nagrađeni su Zlatnom pločom Polydora.

Neočekivanim uspjehom Morgena nastavila se plodna poslovna i prijateljska suradnja Ive Robića i njemačkog klarinetista, producenta, aranžera i dirigenta Berta Kaempferta, koja će potrajati puno desetljeće, sve do 1968. godine. Zajedno su snimili 14 singlica i jednu LP ploču. Osim Zlatne ploče Polydora Morgen je Robiću donio i Brončanog lava Radio Luxembourga za treću najslušaniju pjesmu radijske sezone 1959/60. Ivo Robić jedini je naš pjevač kojemu je uspjelo osvojiti čak dvije prestižne nagrade najslušanije europske radijske postaje. Srebrnog lava osvojio je 1961. za Mit siebzehn fängt das Leben erst an.

Glas Ive Robića, istinski hrvatski glazbeni brand, neizostavan je i na današnjim kompilacijskim izdanjima iz svijeta šlagera. Gotovo da ne postoji njemačko diskografsko izdanje sa šlagerima iz šezdesetih godina na kojem nije zabilježena barem jedna pjesma u Robićevoj interpretaciji. Tako je primjerice njemački Bear Family Records izdao 2006. godine kompilacijski CD s najvećim Robićevim uspjesima što je još jedan dokaz kako su Robićevom zaslugom naše koordinate trajno ucrtane u europskom la-koglažbenom zemljovidu.